

СТАНОВИЩЕ
ЗА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА ГЕОРГИ ИВАНОВ БОЕВ
НА ТЕМА „ХРИСТОЛОГИЧЕСКИЯТ ХИМН В ПОСЛАНИЕТО НА СВЕТИ
АПОСТОЛ ПАВЕЛ ДО ФИЛИПЯНИ 2:5-11“,
С НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ ПРОФ. ДБН ЕМИЛ ТРАЙЧЕВ СТОЯНОВ, ЗА
ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“
ПО СПЕЦИАЛНОСТ „СВЕЩЕНОТО ПИСАНИЕ НА НОВИЯ ЗАВЕТ“ В
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 2.4. „РЕЛИГИЯ И ТЕОЛОГИЯ“,
ПРЕДСТАВЕН ЗА ЗАЩИТА ПРЕЗ СЕПТ. 2018 Г

„Посланието на свети апостол Павел до филипяните“, написано вероятно по време на затворничеството му в Рим - едно от "посланията от апостола във вериги", има особено значение за историята на християнството, на екзегезиса и в христологията. Самият град Филипи е особено важно място - там св. апостол Павел започва своята проповед на европейския континент, там е основава първата християнска общност по време на второто му благовестно пътешествие (52–54 г.), и там е станало първото в Европа обръщение на езичници в християнството. Към филипяните апостолът е изпитвал особено нежни чувства – от тях той многократно получава помощи по време на гоненията. В посланието до тях апостолът ги призовава да не изпаднат униние и малодушие по повод неговите изпитания, а да се насърчат от неговите окови и без страх да проповядват Божието слово. Той е уверен, че ще бъде освободен и отново ще ги посети, който действително става (ок. 85 г.)

Посланието до филипяните има определено автобиографично съдържание и особено важно богословско съдържание. Свети апостол Павел се обръща към членовете на общината във Филипи със съвети, похвали, предупреждения и благодатни спомени, но в центъра на посланието учението на св. ап. Павел за Христос. Висша цел на духовните стремежи на християнина трябва да бъде въплъщението в себе си на образа на Христос, самият той въплътител в своя подвиг волята на Отца. За да насочи вярващите към велико смирение и подражание на Христос св. ап. Павел развива учението за кенозиса – самопонижението на Христос чийто краен израз е приемането на кръстните мъки.

Огромното значение на „Посланието на св. апостол Павел до филипяните“ е определило мястото му в богослужението, както и в множество негови анализи и богословски тълкувания.

Материалът на дисертационния труд на Георги Боев (179 стр.) е сполучливо структуриран – увод, три глави с приблизително равен обем, заключение, библиография, заключение и приложения.

В увода, наред с определянето на методологията, е направен кратък обзор на историята и състоянието на изследванията по темата на дисертацията.

В своята дисертация Георги Боев се концентрира върху един пасаж от „Посланието на свети апостол Павел до филипяните“ (глава 2, стихове 5-11), който е разглеждан като христологичен химн, но в смисъл на възвишена поетична проза, а не като действителен химн (чието авторство в цялост или частично е под известно съмнение). На тази основа той обосновава хипотеза за наличието на аналогични химни в Свещеното писание на Новия завет.

Целта която Георги Боев си е поставил – да стигне максимално близо до първоначалния замисъл, вложен в христологичния химн и да се предложат начини, по които той да бъде отнесен към живота на християните от нашето време, определя актуалността на изследването.

В изследването са приложен комплексен анализ с използването на широк кръг от методи – на историко-граматическата екзегеза, на историческата и литературната критика, на критиката на формата, на риторична критика и критика на устното предание.

Дисертацията е разработена на основата на библейски текстове, първични извори, и внушителен брой библеистични изследвания от български, немски, френски, британски, американски, канадски, руски и други автори.

В глава първа „Исагогически сведения за „Посланието на св. апостол Павел до филипяните“ са разгледани различните хипотези за целите и темите в посланието, и е предложена хипотезата за цялостно и завършено послание чийто автор е св. апостол Павел, отправено от него до филипяните по време на затворничеството му в Рим.

Втората глава е посветена на „Христологичните химни в Новия завет“ е потърсено определение на понятието „химн“ чрез съпоставянето на нееднозначните мнения на древни и модерни автори, разгледани са по-специално христологичните химни в посланията на св. апостол Павел до колосяните (Кол. 1:15-20), в първото послание до Тимотей (1 Тим. 3:16), до филипяните (Фил. 2:5-11).

В глава трета е направен екзегетически анализ на христологичния химн в „Посланието на св. апостол Павел до филипяните“ (Фил. 2:5-11). Това послание се отличава с неформален, приятелски тон и с липсата на строго систематизирано учение, за разлика от други (посланието до римляните и първото послание към коринтяните). В „Посланието до филипяните“ те са увещавани да живеят като граждани на небето, праведно според благовестието, което са приели, следвайки примера на Христос, а също така и примерите на Тимотей и Епафродит. Дисертантът не е съгласен с някои мнения относно възможен юдейски оригинал за този химн (Фил. 2:6-11), а приема че по-скоро става дума за християнска концепция, и разглежда различните хипотези за неговия идеен фон. В центъра на внимание е кенотична христология, която по мнението на дисертанта не би трябвало да се интерпретира нито метафорично, нито буквално.

Основната хипотеза обоснована от дисертанта е, че перикопът от „Посланието на св. ап. Павел до филипяните“ (Фил. 2:5-11), може да бъде разглеждан като „химн“ само в смисъл на възвишена поетична проза, но не и като действителен химн, чиято функцията е на парадигма за начина на мислене и отношение, което филипяните трябва да възприемат в себе си и в общността си.

Дисертантът демонстрира несъмнена начетеност и овладени умения за комплексен анализ на текстовете, но на фона обстойното разглеждане на многобройните разночетения и адверсни тълкувания, не винаги изпъква достатъчно ясно личната авторова позиция.

Дисертационният труд на Георги Боев впечатлява с ерудицията на автора, с комплексния анализ на библеистичните и на научните текстове, убедителното обосноваване на предложените хипотези и компетентните тълкувания, и като такъв представлява сериозен принос към българската библеистика.

На това основание намирам, че дисертационният труд отговаря на научните критерии и заслужава положителна оценка. Позволявам си да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Георги Иванов Боев образователната и научна степен „доктор“ по специалност „Свещеното писание на новия завет“ в професионално направление 2.4. „Религия и теология“,

26.08.2018 г.

проф. д-р Румен Генев